

Profilová část MZ – Český jazyk a literatura

Studijní obor: 36-47-M/01 Stavebnictví

Školní rok: 2026/2027

Třída: S4

Způsob a kritéria hodnocení PP a ÚZ maturitní zkoušky z ČJL

Písemná práce z ČJL

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je **250 slov**.

Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

Pro písemnou práci ředitel školy stanoví nejméně **4 zadání**, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si žák **1 zadání zvolí**.

Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání.

Písemná práce trvá **110 min + čas na volbu zadání**.

Cíl ověřování:

1. Schopnost produkovat text podle zadání v minimálním rozsahu 250 slov

Oblasti hodnocení a bodové vyjádření:

1.	Zadání — téma, slohový útvar, rozsah	0-3 body (dále jen b.)
2.	Pravopis, tvarosloví	0-4 b.
3.	Jazykové prostředky — lexikum, syntax, textové členění	0-5 b.

Hranice úspěšnosti: 5 bodů /42%/

Maximální počet: 12 bodů

/výborně - 12-11; chvalitebně - 10-9; dobře - 8-7; dostatečně - 6-5; nedostatečně – 4/

Vnitřní podmínka:

V případě, že žák nezíská v oblasti 1. hodnocení ani 1 b., je celá zkouška neúspěšná.

Při hodnocení přihlíží člen zkušební maturitní komise případným dysfunkcím (na základě doporučení školského poradenského zařízení).

Písemná práce se nehodnotí (0 bodů – neprospěl), pokud:

- není splněn požadavek na typ slohového útvaru
- práce je nečitelná
- není dodržen minimální rozsah 250 slov

Ústní část maturitní zkoušky z ČJL

Žák losuje číslo jednoho z pracovních listů 20 děl, která si zvolil ze školního seznamu literárních děl k maturitní zkoušce z ČJL v daném školním roce s respektováním stanovených kritérií:

1. Světová a česká literatura do konce 18. století - min. 2 literární díla
2. Světová a česká literatura 19. století - min. 3 literární díla
3. Světová literatura 20. a 21. století - min. 4 literární díla
4. Česká literatura 20. a 21. století - min. 5 literárních děl

Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu žáka zastoupena próza, poezie, drama. Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora.

Cíl ověřování:

1. Znalost přečteného díla v souvislosti s výňatkem
2. Schopnost provést literárně teoretickou analýzu textu
3. Znalost obecného a autorského literárního kontextu
4. Schopnost analyzovat neumělecký text
5. Úroveň jazykového projevu v kontextu obecných pravidel

Obsah zkoušky:

1. Znalost přečteného díla v souvislosti s výňatkem - zasazení výňatku do kontextu díla, znalost celého díla; téma a motivy; čas a prostor; postavy — charakteristika, vývoj v díle; literárně druhové a žánrové rysy díla;
2. Literárně teoretická analýza textu — kompozice; vypravěč/lyrický subjekt; typy promluv postav; veršová výstavba; jazykové prostředky; figury a tropy;

3. Obecný a autorský literární kontext — doba tvorby; umělecký směr; umělecká skupina; další autoři; struktura autorovy tvorby (tematika, literární druhy a žánry); další díla a jejich zařazení do společenských a literárních souvislostí;
4. Analýza neuměleckého textu — téma; funkční styl; jazykové prostředky; kontext s výňatkem uměleckého textu.

Hodnocení ústní části maturitní zkoušky z ČJL:

stupeň 1 (výborný)

- Žák ovládá školním vzdělávacím plánem vymezené poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v českém jazyce a literatuře uceleně, přesně a plně chápe vztahy mezi nimi. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní projev je správný, přesný, výstižný. Nejvýše s drobnými nedostatky.

stupeň 2 (chvalitebný)

- Žák ovládá školním vzdělávacím plánem vymezené poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v českém jazyce a literatuře uceleně, přesně a úplně. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

stupeň 3 (dobrý)

- Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení školním vzdělávacím plánem vymezených a požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí v českém jazyce a literatuře nepodstatné mezery. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

stupeň 4 (dostatečný)

- Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení školním vzdělávacím plánem vymezených a požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí v českém jazyce a literatuře závažné mezery. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

stupeň 5 (nedostatečný)

- Žák si školním vzdělávacím plánem vymezené a požadované poznatky v českém jazyce a literatuře neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté nedostatky v logice. V ústním projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti.

Celkové hodnocení profilové zkoušky z českého jazyka a literatury

Písemná práce z ČJL: 40 %

Ústní zkouška z ČJL: 60 %

Žák složil úspěšně maturitní zkoušku v případě, že vykonal úspěšně všechny dílčí části. Opravnou zkoušku koná žák z té části, v níž neuspěl.

Symptomy zohledněné při hodnocení u žáků s doporučením ŠPZ

Žák bude hodnocen podle kritérií, která platí pro intaktní žáky. Budou mu povoleny pomůcky, které jsou zmíněné v doporučení školského poradenského zařízení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky.

Pokud má žák v doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky uvedenu toleranci symptomů, nebude za ně v daných kritériích penalizován.

Tolerance může být uplatněna v následujících rovinách:

- Foneticko-fonologická – např. asimilace hlásek;
- Lexikální – menší slovní zásoba, obtížné hledání synonym, opakování slov;
- Morfologická – problémy s pravidly českého pravopisu, změny slovních tvarů, problémy s aplikací gramatických pravidel do písemného projevu;
- Syntaktická – nedostatky ve slovosledu a tvoření delších větných celků;

Bude přihlédnuto i ke snížené kvalitě písma, pokud v doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky tato skutečnost bude uvedena.

Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky budou moci podle doporučení školského poradenského zařízení využít na písemnou práci PC.

Zpracovala: Mgr. Lenka Kaňáková
Ing. Lada Budinská